16.3.2017

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö ohjaa ja tukee alle 29-vuotiaita nuoria, joilla ei ole opiskelu-, työ-, työkokeilu- tai kuntouttavaa työtoimintapaikkaa, tai nuori tarvitsee tukea arjenhallintataitojen opettelussa. Etsivän nuorisotyön kautta he saavat yksilöllistä ohjausta ja neuvoa arkipäiväisissä asioissa, jota ei ole mahdollista antaa perusnuorisotyön keinoin. NEET-nuoret ovat tyypillisiä etsivän nuorisotyön asiakkaita.

Etsivä nuorisotyö tekee yhteistyötä laajan verkoston kanssa, joka koostuu eri ammattialojen asiantuntijoista. Työtä tehdään ensisijaisesti nuoren itsensä antamien tietojen pohjalta.

Nuoria ohjautuu etsivään nuorisotyöhön hyvin eri tavoin. Nuoret ottavat itse yhteyttä, ja eri viranomaiset opastavat heitä palvelun piiriin. Nuorten vanhemmat ja sukulaiset, koulujen henkilökunta ja puolustusvoimat ohjaavat myös aktiivisesti nuorta saamaan tukea ja palveluita etsivältä nuorisotyöltä.

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on löytää ne nuoret, jotka ovat keskeyttäneet opintonsa, eivätkä ole TE-toimistossa työttöminä työnhakijoina, tai he ovat tulottomia eivätkä käytä yhteiskunnan eri palveluita.

Yhteistyö nuoren kanssa alkaa alkuhaastattelulla, jossa kartoitetaan nuoren tämän hetkinen elämäntilanne ja mitä palveluita ja tukea nuori tarvitsee eteenpäin pääsemiseksi. Yhdessä nuoren kanssa tehdään tavoitteellinen suunnitelma, joka motivoi ja kannustaa nuorta etenemään ja saamaan kiinni normaalista arjesta. Yhteistyön alussa on tärkeää luoda nuoreen luottamuksellinen suhde, jonka jälkeen nuoren kanssa hoidetaan asioita eteenpäin hänen toivomassaan tahdissa. Nuorta osallistamalla ja kannustamalla hänet ohjataan huomaamaan, että oma motivaatio ja kyky ottaa apua vastaan ovat avain omien haasteiden ratkaisemiseen. Samalla periaatteella nuorelle kerrotaan, että hänen puolestaan ei päätetä eikä tehdä asioita, vaan häntä tuetaan, ohjataan ja neuvotaan haastavan tilanteensa ratkaisemisessa.

Tiivis yhteistyö verkostojen kanssa auttaa nuorta pääsemään nopeammin kiinni eri palveluihin ja saamaan apua ongelmiin. Yhteistyön helpottamiseksi nuori allekirjoittaa lupasopimuksen, jotta etsivä nuorisotyöntekijä ja eri viranomaiset voivat vaihtaa tietoja häntä koskevissa asioissa. Lupa helpottaa yhteistyötä eri tahojen kanssa, koska yksityisyydensuojaa koskevat lait ovat tiukkoja.

Monelle nuorelle on hankalaa ottaa apua vastaan. He kokevat etteivät pärjää ja ovat muita nuoria huonompia. Usein näillä nuorilla ei ole aikuista ihmistä kenen puoleen he voivat kääntyä tarvitessaan apua ja tukea. Etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa heille turvallisen ja luotettavan aikuisen.

Tärkein työväline nuorten kanssa työskentelemisessä on aito taito kuunnella ja kysyä nuorelta tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä. Etsivässä nuorisotyössä työntekijän on osattava joustaa. Nuori saattaa siirtää tapaamista tai hän ei ole hoitanut sovittua asiaa, jolloin työntekijän on pystyttävä tilanteessa joustamaan ja mietittävä uusi toimintatapa tilalle. Nuorten kanssa työskennellessä täytyy ymmärtää erilaisuutta, ja jokainen nuori on kohdattava yksilönä. Nuorilla on hyvinkin vaikeita elämäntilanteita takanaan, ja sen takia työntekijän on osattava kohdata nuori omana itsenään ilman ennakkoasenteita. Yhteistyön sujumisen kannalta on tärkeää tutustua nuoreen ja ohjattava nuorta oikealla hetkellä. Tämä vaatii aikaa ja riittävästi työntekijäresursseja.

Moniammatillisessa verkostoyhteistyössä pystytään hyödyntämään eri toimijoiden erityisosaamista, josta hyötyvät niin työntekijät kuin asiakkaana olevat nuoret. Lisäksi verkostopalavereissa on helppo jakaa tietoa eri toimijoiden kesken. Eri organisaatioiden työntekijät tulevat tutuksi, mikä lisää avoimuutta työntekijöiden kesken sujuvoittaen kaikkien osapuolten työntekoa. Työntekijöiden välinen avoimuus nopeuttaa myös uusien asiakkaiden tuloa etsivän nuorisotyön piiriin.

TajuaMut! -toimintamalli verkostotyön ja etsivän nuorisotyön tukena

Yksi keskeinen työkalu yhteistyön tekemiseen ja varsinkin sen aloittamiseen on Tajua Mut! -toimintamalli. Toimintamallin pääperiaatteena on tarjota nuorelle tukea ja apua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toimintamalli perustuu tietojärjestelmään, johon koulutuksen käynyt ammattilainen voi syöttää huolta herättäneen nuoren yhteystiedot hänen luvallaan ja tätä kautta osoittaa myös halunsa auttaa nuorta.

Tietojärjestelmään syötetyt yhteydenottopyynnöt ohjautuvat etsivälle nuorisotyöntekijälle, joka on yhteydessä nuoreen ja koordinoi tarvittavan moniammatillisen yhteistyön nuoren tarpeiden ja toiveiden mukaan. Tajua Mut! -toimintamallilla on saatu hyviä tuloksia nuorten varhaisessa auttamisessa. Se on helppo, kustannustehokas ja integroitavissa kaikkiin kuntiin, ja käyttöönotto toimii avaimet käteen-periaatteella. Keravan nuorisopalvelut koordinoi toimintamallin kansallista levittämistä vuonna 2017.

Nuorten työpaja Jenga

Keravan Nuorisopalveluiden nuorten työpaja Jenga on yksi etsivän nuorisotyön tärkeimmistä yhteistyökumppaneista. Työpaja tarjoaa yksilöllisesti suunniteltuja tukitoimia koulutus- ja työllistymisvaihtoehdon löytymiseksi nuorille, jotka eivät tiedä mitä haluaisivat opiskella tai ovat keskeyttäneet opintonsa, tai joille työllistyminen vapaille työmarkkinoille on hankalaa.

Kuntouttava työtoiminta on hyvä vaihtoehto nuorelle silloin, kun omat voimavarat eivät riitä täysiaikaiseen työntekoon tai opiskeluun. Se on toimiva ratkaisu myös silloin, jos nuori on ollut sairaslomalla tai pidemmän aikaa työttömänä, jolloin on matalampi kynnys aloittaa työpajatoiminnasta.

Matalan kynnyksen starttityyppisessä työpajassa nuoret harjoittelevat arjenhallintataitoja ja näin voivat edetä kohti opiskelu- ja työelämää. Kuntien työpajatoiminnan ensisijaisena tavoitteena on kehittää nuorten omaa vastuullisuutta ja tarjota mahdollisuudet hankkia kokemusta erilaisista tehtävistä. Etsivä nuorisotyö ja työpaja tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään. Nuoria ohjataan työpajalle ja vastaavasti työpajalta ohjataan nuoria etsivään nuorisotyöhön.

Ohjaamo

Keravalla Ohjaamo on etsivän nuorisotyön kotipesä. Ohjaamo on suunnattu alle 30-vuotiaille nuorille. Sieltä saa ohjausta ja neuvontaa mm. koulutukseen ja työelämään liittyvissä asioissa. Ohjaamossa eri alan ammattilaiset tekevät tiivistä yhteistyötä, ja tätä kautta nuori saa tarvitsemansa palvelut helposti ja joustavasti yhdestä paikasta.

Keravan Ohjaamossa päivystää Nuorisoasuntoyhdistys, aikuissosiaalityö, TE- palvelut, työvoimainpalvelukeskus TYP ja jälkihuollon aikuissosiaalityö.

Kuinka nuoria voitaisiin tukea paremmin

- Varhainen puuttuminen neuvolasta saakka; tukea nuorille vanhemmille
- Kaikille opiskelupaikka, myös erityistä tukea tarvitseville
- Nuorille samanlaiset terveys- ja ohjauspalvelut kunnasta ja kaupungista riippumatta
- Nuorten työpajoille enemmän pajapaikkoja
- Jos nuori ei ole terveydellisistä syistä koulukuntoinen, tulisi hänen sitoutua hoitokontaktiin, ja näille nuorille tulisi olla ohjattua päivätoimintaa
- Mielenterveys- ja päihdepalveluita tulisi olla tarjolla ilman ajanvarausta
- Eri alojen ammattilaisten tulisi työskennellä saman katon alla, Ohjaamon kaltaisesti.
- Toimeentulotuen tulisi olla vastikkeellista ja osallistavaa.
- Tajua Mut! –toimintamallin laajalla käyttöönottamisella voitaisiin tukea nuoria yli kuntarajojen nykyistä paremmin.

Maria Järvensivu
Etsivä nuorisotyöntekijä
Keravan kaupungin nuorisopalvelut
maria-elisa.jarvensivu@kerava.fi
p. 040 318 4072

